

України. Результати своїх досліджень студенти презентують на наукових студентських щорічних конференціях. Виступи студентів щодо ефективного використання інноваційних інтерактивних технологій стають предметом обговорення на студентських наукових конференціях уже не перший рік. Наприклад, на студентській науковій конференції 2012 р. студентки 2-го курсу обліково-економічного факультету Нестеренко Оксана і Абара Юлія, які отримали призові місця, презентували результати своїх досліджень: «Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі» та «Використання тренінгових форм навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів». З ціллю перевірки ефективності застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі, студентки провели дослідження серед студентів різних університетів м. Києва. У своїх дослідженнях студентки спробували визначити наскільки активно впроваджуються інноваційні інтерактивні технології у навчальний процес у різних університетах, які переваги та недоліки використання цих технологій, як студенти різних навчальних закладів сприймають ці технології і як це впливає на активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів. Ця творча наукова робота стала цікавим досвідом і для студентів і для викладачів.

Досвід використання інноваційних підходів у навчанні довів, що впровадження інноваційних інтерактивних технологій в навчальний процес забезпечує набуття студентами не тільки глибоких і міцних знань, а й сприяє розкриттю, збереженню та розвитку індивідуальних здібностей студентів; формуванню у студентів пізнавальних можливостей і прагнення до самовдосконалення.

*Фукс Н.А., к.е.н., доцент, заст. зав.
кафедри правового регулювання економіки*

«ФІНАНСОВЕ ТА БАНКІВСЬКЕ ПРАВО»: НАУКА ЧИ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА?

Згідно з Розпорядженням Ректора Державного ВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» від 26 квітня 2012 року при підготовці навчально-методичних матеріалів — робочих навчальних програм, методичних матеріалів щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного та підсумкового контролю їх знань, паспортів та анотацій було враховано новий розподіл навчальних дисциплін залежно від їхнього розташування у навчальному плані, тобто віднесення до його нормативної чи варіативної складових. Відтепер навчальні дисципліни, передбачені навчальними планами як нормативні, окрім української мови, іноземної мови, фізичного виховання, основ охорони праці та безпеки життєдіяльності, іменуються науками. Навчальні ж дисципліни лишилися у варіативній частині навчальних планів.

Це нововведення торкнулося і нормативної навчальної дисципліни «Фінансове та банківське право», статус якої, як й інших нормативних дисциплін, відразу підвищився, оскільки викладання науки суттєво відрізняється від викладання навчальної дисципліни. Зокрема, змінюються підходи до мотивування студентів, посилюється увага до науково-теоретичної суті питань, які належить розглядати, вивчення тем і питань, віднесених до змісту науки, потребує застосування комплексного підходу, використання нових інноваційних методів активізації навчального процесу, адже навчальний матеріал у новому форматі стає більш насиченим за змістом і навіть складнішим, хоча час, відведений на його засвоєння лишається незмінним.

Незважаючи на те, що перелічені вище проблеми, які виникли в результаті віднесення нормативної навчальної дисципліни «Фінансове та банківське право» до наук, були вирішені, не з'ясованим видається один, на наш погляд, концептуальний аспект, а саме: чи є підстави вважати наукою таке синтезоване утворення, як «Фінансове та банківське право»? Справа в тому, що об'єднання раніше самостійних навчальних дисциплін «Фінансове право» та «Банківське право» в одну, в результаті чого в навчальному плані освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» юридичного факультету КНЕУ з'явилася у 2005 році нормативна навчальна дисципліна «Фінансове та банківське право», було пов'язане з відмовою університету від викладання дисциплін обсягом у два чи три кредити та їх укрупненням, у разі вагомого значення останніх для забезпечення високого рівня фахової підготовки випускників.

Отже, поява навчальної дисципліни «Фінансове та банківське право» аж ніяк не ґрунтується на об'єктивних причинах, які визріли в науковому середовищі, а обумовлена модернізацією навчального плану у конкретному ВНЗ. До речі, як показує практика інших ВНЗ юридичного спрямування, студентам й зараз пропонуються до вивчення дві окремі навчальні дисципліни — «Фінансове право» та «Банківське право». Останнє віддзеркалюється і в назвах джерел спеціальної навчальної літератури — це підручники, навчальні посібники, прак-

тикуми та інші навчально-методичні матеріали з «Фінансового права» або «Банківського права».

Саме такий підхід видається правильним, зважаючи на вихід на сучасному етапі розвитку предмету банківського права як правового інституту за межі фінансового права як публічно-правової галузі права, що передбачає вивчення в контексті дисципліни «Банківське право» принципів правового регулювання відносин, які виникають у сфері фінансової та банківської діяльності і є за своїм характером як публічно-правовими, так і приватно-правовими, а це, своєю чергою, вказує на застосування до них, відповідно, імперативного та диспозитивного методів регулювання, тоді як для фінансового права як галузі права єдиним методом регулювання лишається імперативний, а предмет регулювання складають фінансові відносини, які мають публічно-правовий зміст.

Усе зазначене фактично унеможливує обґрунтування тези, яка не підлягатиме спростуванню, стосовно того, що наука «Фінансове та банківське право» виникла, виходячи з об'єктивних причин, еволюційним шляхом, а, отже, є органічною системою знань, єдність яких забезпечується єдиними предметом, методом, принципами та джерелами, а тому це питання потребує подальшого вивчення. На наш погляд, у даному випадку необхідно повернутися до досвіду викладання «Фінансового права» та «Банківського права» як окремих дисциплін, що, з одного боку, є логічним, а, з іншого, — надасть можливість ввести їх у формат наук не лише згідно з Розпорядженням Ректора університету, а й з урахуванням об'єктивної реальності.

*Хорєв І. О., канд. пед. наук, доц.
кафедри педагогіки та психології*

СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Викладачі ВНЗ, відчуваючи потребу в удосконаленні, оптимізації процесу навчання, сьогодні не можуть ефективно вирішувати конкретні завдання без створення інноваційного навчального середовища в навчальному процесі, навчальній аудиторії, орієнтованого на інтереси особистості та адекватного сучасним тенденціям суспільного розвитку.

Віра викладача-оптиміста в своїх студентів, позитивне і доброзичливе до них ставлення стають важливим джерелом віри останніх у самих себе, підвищують самооцінку, надихають на серйозне відношення до навчання і самовиховання. Звичайно, тільки в таких умовах студент може творчо працювати та самостверджуватися. І навпаки, невіра викладача в студентів змушує педагога ставитися до них з певною недовірою і підозрою. Відчуваючи таке до себе відношення, студенти починають, в свою чергу, недоброзичливо ставитися і до викладача. У результаті цього погіршується успішність, виникають різноманітні конфлікти.

Виходячи з цього, викладач має володіти інноваційним гуманістичним підходом до навчання, розуміти сутність поняття „інноваційне навчальне середовище», а також уміти його створювати.

Складний інтегративний характер сутності поняття «навчальне середовище» зумовлює обґрунтування відповідних концептуальних підходів щодо його формування. Одним з них є інноваційний підхід, що сприяє створенню інноваційно-творчої атмосфери взаємодії між учасниками процесу підготовки, формування у студентів готовності до майбутньої професійної діяльності.

З цієї точки зору необхідною професійною рисою викладача, яка обумовлена особливостями його праці, націленої на сприятливе майбутнє, можна вважати педагогічний оптимізм. Саме з цих позицій інноваційний гуманістичний підхід до навчання і має регулювати відношення педагога до студентів, своєї праці й до самого себе.

Сутність інноваційного гуманістичного підходу до навчання: прекрасне тяжіння викладача до майбутнього, його віра у своїх студентів, у їхню здатність до саморозвитку та прояву толерантності; створення загального позитивного тону та позитивної атмосфери в процесі будь-якої навчально-пізнавальної діяльності, безпосередній позитивний педагогічний вплив викладача; уміння толерантно ставитися до недоліків і слабкостей студентів і перетворювати їх на якості позитивні; виховання волі й особистої відповідальності студентів, формування гуманістичних цінностей у процесі навчання.

Розроблена нами методика, яку ми рекомендуємо використовувати викладачам для створення інноваційного навчального середовища в процесі навчальних занять, зводиться до таких основних положень.

По-перше, запобігайте невдачам, але дозволяйте студентам робити помилки у процесі навчальної праці.